

Logopedimottagningen

Barnets språkutveckling

Blädderblock till BVC-personal

Dela fokus med barnet

Illustration: Teresa Tingbrand

Dela fokus för att öka samspelet

- Se och uppmärksamma barnets små signaler.
- Titta och leta efter barnets små signaler.
- Härma och förstärk vad barnet ger dig för signaler.
- Härma och sätt ord på när barnet pekar, visar med gester, använder ljud eller visar med en blick.
- Var där barnet är, var nära och närvarande tillsammans med barnet.
- Sök och håll kvar barnets ögonkontakt, lite längre stund varje gång.

Uppmuntra och beröm

Illustration: Teresa Tingbrand

Uppmuntra, förstärk, stötta och beröm

- Uppmuntra barnets gester, ljud, aktiviteter och andra sätt att visa vad det är intresserat av och vill.
- Förstärk barnets kommunikativa signaler genom att härma ljud och vad det gör.
 - När barnet pekar och visar så pekar du.
 - När barnet kör med en bil så låtsaskör du också med bilen.
 - När barnet rör armarna och ljudar så gör du likadant.
- Stötta barnets kommunikation genom att vänta in och upprepa vad det säger, låter eller visar. Håll kvar barnets blick och vänta tills barnet svarar dig. Upprepa barnets respons oavsett om det är en gest, en blick eller ett ljud.
- Beröm när barnet lyckas förmedla vad det vill.
 - *Ja, du vill ha dockan. Dockan ska vi leka med, här får du den... Jättebra!*
- Genom att du tolkar och gör likadant märker barnet att du lyssnar och förstår. Det uppmuntrar barnet att försöka en gång till.

Sätt namn på allt

Illustration: Teresa Tingbrand

Sätt namn på allt

- Sätt namn på allt som barnet visar, tittar och pekar på.
- Säg namnet på personer, händelser, saker, känslor och aktiviteter även om barnet inte kan prata ännu. Det hjälper barnet att förstå sin omvärld och vad du säger, och det visar att ord är viktiga.
- Sätt ord på det barnet "säger":
 - *Du äter morot men det där är en lök. Löken ska vi ha i maten sen.*

Passa på när tillfälle ges

Illustration: Teresa Tingbrand

Passa på när tillfälle ges

- Prata tillsammans och passa på när du får barnets uppmärksamhet.
- Peka och uppmärksamma barnet på vad ni ser och vad som händer runt omkring er.
- Ge barnet ord och namn.
- Använd rätt ord på saker ni ser och berätta hur de används.

Turtagning

Illustration: Teresa Tingbrand

Turtagning

- Grunden till att kommunicera och leka tillsammans sker genom att man pratar och leker, väntar in den andra och pratar/leker igen.
- Våga vänta och ge barnet en chans att svara innan du pratar vidare. Det kan ta en stund. Håll kvar ögonkontakten och tolka vad barnet säger eller svarar, med en gest eller blick, ljud eller senare tal.
- När barnet visar att de vill göra något så starta er lek genom att säga det.
 - *Ja, vi kan leka med bollen, kom så leker vi!*
- När barnet visar att de är färdiga genom att gå därifrån eller släppa leksaken, så avsluta leken.
 - *Jaså, du vill sluta nu. Nu slutar vi.*
- Bli en lekare tillsammans med barnet. Var där barnet är, härma vad barnet gör och härma hur barnet leker. Det kan vara svårt att leka, men när du leker på samma sätt som barnet så blir det oftast rätt och du får vara med i barnets lek.

Läs högt

Illustration: Teresa Tingbrand

Läs högt på olika sätt

- Att läsa högt för barnet är nödvändigt för att ge barnet en bra grund inför den egna läsinläringen.
- Hur du "läser" kan gå till på olika sätt:
 - Läs den skrivna texten
 - Berätta om bilderna
 - Hitta på en egen saga
 - Koppla till er verklighet och vad ni varit med om
 - Låt barnet fylla i och vara aktiv när ni läser tillsammans
- Du kan börja att läsa högt ur böcker tidigt.
- Titta på foto eller bilder om barnet inte vill eller klarar att sitta still och lyssna. En liten stund räcker, ju längre ju bättre.
- Se till att högläsning upplevs som något mysigt att göra tillsammans.
- Alla sätt är bra, men fysiska böcker är bättre än läsplatta. Böcker skapar samspel mellan dig och barnet. Att läsa för barnet är bättre än att lyssna på ljudböcker.

Flera språk

Illustration: Teresa Tingbrand

Att växa upp med flera språk

- Majoriteten av barn växer upp omgiven av flera olika språk.
- Som förälder ska du prata det språk du känner dig mest bekväm med, och där du kan uttrycka nyanser.
- När barnet växer upp med olika språk, är det naturligt att det blandar språken. Hjälp barnet att strukturera språket genom att säga om vad det sagt på ett av språken, det språk du är mest bekväm med.
 - *Gracias så mycket.* - *Ja, tack så mycket.*
- Ge barnet möjligheter att möta alla sina språk genom att leka, läsa, sjunga och lyssna på olika språk.

Skärmtid

Illustration: Teresa Tingbrand

Skärmtid - fundera och diskutera

- Barnet behöver dig för att utveckla sitt språk och sin kommunikation.
- Barnet lär sig prata och kommunicera **tillsammans** med andra människor.
- Barnet behöver din tid och hjälp för att öva på att kommunicera.
- När du tittar på en skärm blir det svårare att upptäcka barnets signaler.
- När barnet tittar en skärm får det svårare att upptäcka och utforska sin omgivning.
- Fundera tillsammans och diskutera! Använd exemplen på bilden och 1177-filmen.

Vill du veta mer?

Tips och råd om mer information

- **Filmer om barnets språkutveckling**
[Barnets språkutveckling - 1177](#) Använd QR-koden på info-affischen eller foldern
- **Information om barns utveckling i olika åldrar**
[Barnets utveckling - 1177](#)
- **Hitta språket** - Filmer och skriftlig information på olika språk
[Hitta språket — Kodknäckarna - Stöd vid dyslexi och skrivsvårigheter \(kodknackarna.se\)](#)
- **Statens medieråd** - Illustrationer att använda vid samtal om skärmtid
[Familjeliv, små barn och medier - Statens medieråd \(statensmedierad.se\)](#)
- **Information om barns språkutveckling** 0-1 år, 1-2 år, 2-3 år, 3-4 år
Kan beställas och tryckas via Broschyrbeställningen Region Halland
- **Manual till språkstimulans** - Fler konkreta råd till språkstimulans finns på Vårdgivarwebben under rubriken Språk

Region Halland